

Številka: 320-3/2020/3

Datum: 13. 4. 2020

Vlada Republike Slovenije

Janez Janša, predsednik vlade

Gp.kpv@gov.si

Gp.gsv@gov.si

ZADEVA: NUJNI UKREPI POMEMBNI ZA OBČINE !

Spoštovani g. predsednik,

Glede na sestanek delovne skupine za lokalno samoupravo na Brdu z dne 8.4. in glede na predlog MJU za uvrstitev ukrepov v »Spremembe in dopolnitve zakona o interventnih ukrepih za zajezitev epidemije COVID-19 in omejitev njenih posledic za državljane in gospodarstvo« ugotavljamo, da je bil nabor akceptiranih predlogov izjemno skromen. Zaradi stabilnosti delovanja občin in načrtovanja ukrepov predlagamo resno ponovno preučitev glavnih predlogov Združenja občin Slovenije ter pričakujemo, da se spodaj navedene dopolnitve oz. spremembe zakonodaje vključijo v interventni zakon!

1. DVIG POVPREČNINE

PREDLOG SPREMEMBE ZAKONA O IZVRŠEVANJU PRORAČUNOV REPUBLIKE SLOVENIJE ZA LETI 2020 IN 2021

Spremeni se drugi odstavek 20. a člena Zakona o izvrševanju proračunov Republike Slovenije za leti 2020 in 2021 (Uradni list RS, št. 75/19) tako da glasi:

(2) Povprečnina, določena v skladu s prejšnjim odstavkom, znaša:

- za proračunsko leto 2020 623,96 eura in
- za proračunsko leto 2021 628,20 eura.

Razliko neizplačane povprečnine za mesece januar, februar, marec in april 2020 se občinam nakaže v mesecu maju 2020.«.

OBRAZLOŽITEV:

Občine so aktivno vključene v soočenja z izzivi, nastalimi v sedanjih okoliščinah, zato v tej zvezi pozdravljamo vsa prizadevanja Vlade RS za omilitev finančnih, socialnih in drugih posledic epidemije na vseh področjih našega življenja

S posebnimi in nepredvidenimi stroški se tako srečujejo tudi občine skupaj z osebami javnega prava, katerih ustanoviteljice so. Zato je v tej situaciji potrebno tudi občinam zagotoviti normalno financiranje.

Veljavni predpisi, na podlagi katerih so izračunani povprečni stroški za financiranje nalog občin, so se že v preteklih letih, v povsem normalnih družbenih razmerah, izkazali kot neustrezna podlaga za pripravo izračuna teh stroškov, slednji pa so osnova za določitev višine vsakoletne povprečnine.

Dejstvo pa je, da razkorak med dejanskimi in priznanimi stroški ves čas obstaja, zato bodo občine tudi v tem obdobju kmalu v likvidnostnih težavah. V združenjih občin smo že pred časom pozdravili v koalicijski pogodbi napovedano spremembo višine povprečnine za to in za prihodnje leto.

Glede na to, da bodo poleg države tudi občine eden izmed pomembnih nosilcev pri odpravljanju posledic epidemije, pozivamo Vlado RS, da v predlogu Zakona o interventnih ukrepih za omilitev posledic epidemije COVID-19 za državljane in gospodarstvo vnese amandma v katerem bo povprečnina za leto 2020 določena v višini 623,96 EUR, za leto 2021 pa v višini 628,20 EUR.

2. DOPOLNITEV ZFO-1 ZA NUJNO FLEKSIBILNEJŠE ZADOLŽEVANJE IN POENOSTAVITEV POSTOPKOV **PREDLOG ZA SPREMEMBE ZAKONA O FINANCIRANJU OBČIN (ZFO-1)**

10.a člen (zadolževanje občine za izvrševanje občinskega proračuna) V drugem odstavku 10a. člena se besedo »investicije« zamenja z besedo »projektov«.

OBRAZLOŽITEV:

Pri izvajanju kohezijskih projektov imajo občine velikokrat težave z likvidnostnim zalaganjem sredstev. Pri tako imenovanih mehkih – neinvesticijskih projektih so lahko obdobja refundacije upravičenih stroškov tudi več let. Npr. manjše občine (po št. prebivalcev manjše – po površini pa velike) zelo težko izvajajo večje

naravovarstvene projekte na območjih Nature 2000, saj so velik del projekta običajno stroški dela zaposlenih na projektih, materialni stroški, stroški izravnalnih naravovarstvenih ukrepov, itd. Velik likvidnostni problem pa predstavljajo za občine tudi t.i. Interreg projekti, ki so iz vidika meddržavnega sodelovanja izjemno pomembni.

V šestem odstavku 10a. člena se za besedo »zadolžitvijo« doda besedilo »razen za zadolževanje po šestem odstavku tega člena«. Za prvim stavkom se doda stavek »Črpanje posojila ni nujno v tekočem letu, ko je pridobljeno soglasje.«.

OBRAZLOŽITEV:

Trenutno velik praktični problem predstavlja pridobivanje soglasja Ministrstva za finance za likvidnostno zadolžitev pri EU projektih, ki se ne uspejo refundirati v tekočem letu. Soglasje pri takih likvidnostnih kreditih je le birokratsko zapletanje in popolnoma nesmiselno.

V praksi se velikokrat zgodi, da občina ne potrebuje v celoti črpanja najetega kredita v tekočem letu. To fleksibilnost trenutna zakonodaja onemogoča in občina je prisiljena v celoti črpati kredit v letu sklenitve kreditne pogodbe (in plačevati obresti), pa čeprav zaradi narave izvedbe projekta in dinamike plačil to ni potrebno niti gospodarno.

10.b člen (upravljanje z dolgom občinskega proračuna)

V drugem odstavku 10b. člena se število »8%« zamenja z »12%«.

OBRAZLOŽITEV:

Slovenske občine k celotnemu slovenskemu javnemu dolgu prispevajo le simbolno. Poleg tega so v povprečju nizko zadolžene, zadnja leta pa se je zadolženost še zmanjševala. Kljub temu pa v določenih občinah, kjer beležijo večjo investicijsko aktivnost, ocenjujejo, da bi v prihodnje lahko prišlo do pomanjkanja proračunskih sredstev. Zato bo za izvedbo najbolj zahtevnih občinskih projektov dodatno zadolževanje nujno. Skupna zadolženost slovenskih občin znaša cca 850 mio evrov in je pričakovati, da bi se zaradi predlaganega dviga omejitve lahko postopno zadolženost občin dvignila za dodatnih cca 400 mio evrov, kar pa predstavlja minimalen učinek iz vidika višine javnega dolga.

23. člen (delež sredstev občine za sofinanciranje investicij)

V drugem odstavku 23. člena se doda nova sedma alineja, ki se glasi:
»- upravljanja z dolgom občine in za odplačilo letnih obveznosti obstoječih dolgov občin najetih za izvedbo investicij v lokalno javno infrastrukturo in investicij posebnega pomena za zadovoljevanje skupnih potreb in interesov prebivalcev občine.«

OBRAZLOŽITEV:

Po trenutni ureditvi je možno vračilo kreditov iz sredstev za sofinanciranje investicij le po prehodnih določbah v prehodnem obdobju (predvidoma do leta 2024). S predlagano rešitvijo se rešitev prenese v redni del zakona (kjer je že bila pred zadnjo novelo ZFO) tako, da se določi dodatni namen, za katerega lahko občine porabijo sredstva iz 23. člena ZFO-1. Občine lahko najamejo kredit samo za izvedbo investicij in je zato nesmiselno, da vračilo kredita ne more bit en od namenov za uporabo investicijskega transfera. Sploh pa je to smiselno, če pogledamo v luči, da bi lahko ta transfer najšibkejše občine uporabile za povračilo povratnega dela sofinancerskih sredstev kjer so bile zadolžitve nesorazmerne izven kvote zadolževanja.

Četrty in peti odstavek 23. člena se nadomestita z:

»(4) Delež se nakaže občini v dveh delih; prvo polovico do konca meseca marca in drugo polovico do konca septembra.

(5) Podatke o investicijskih projektih in namene, za katere je porabila delež, sporoči občina ministrstvu, pristojnemu za regionalni razvoj, do konca februarja tekočega leta za preteklo leto. Za sredstva, ki jih občina, zaradi kakršnihkoli razlogov, ni uspela namensko porabiti v tekočem proračunskem letu jih lahko uporabi v še naslednjem proračunskem letu.

(6) Če ministrstvo, pristojno za regionalni razvoj, v postopku nadzora ugotovi nenamensko porabo, mora občina nenamensko porabljenaa sredstva vrniti v državni proračun, sicer se ji v naslednjem proračunskem letu delež zmanjša za sredstva nenamenske porabe.«

OBRAZLOŽITEV:

S predlagano spremembo člena se zelo poenostavlja postopke in birokratsko delo iz sredstev za sofinanciranje občinskih investicij. Za kvoto sredstev, ki posamezni občini pripada skladno z indeksom razvojne ogroženosti, mora namreč občina v zakonskih rokih prijaviti projekte, te projekte mora obdelati MGRT in jih preko vlade uvrstiti v NRP državnega proračuna, ča zaradi kakršnihkoli razlogov občina projekta ne more realizirati je potrebno nov projekt ponovno sprocesirati preko vlade pri čemer pa je še dodatna zelo velika težava, da so mogočne korekcije projektov le do konca avgusta (kar je popolnoma neživljenjsko)! Trdimo, da je način uporabe teh proračunskih sredstev bolj kompliciran in manj fleksibilen kot uporaba sredstev iz EU kohezijskih

virov. Predlagamo, da se postopki maksimalno poenostavijo in omogoči, da lahko občine razpoložljiva sredstva dejansko gospodarno uporabijo!

S 1 .1. 2020 se preneha uporabljati 10. člen prehodnih in končnih določb Zakona o spremembah Zakona o financiranju občin (ZFO-1C) (Uradni list RS, št. 71-3416/2017), objavljen 13.12.2017, ki določa prehodno obdobje za višino sofinanciranja investicij.

OBRAZLOŽITEV:

Sofinanciranje investicij po 21. in 23. členu ZFO je del sistema financiranja občin in je korekcijski razvojni element za najšibkejše občine. Zaradi varčevanja v preteklem obdobju (pa čeprav na najšibkejših) se je del sredstev za sofinanciranje investicij namenil skozi brezobrestne kredite izven kvote zadolževanja in je to povzročilo nesorazmerno zadolževanje ravno pri najšibkejših. Postopna sanacija nastale situacije je možna tudi na način, da se takoj odpravi prehodno obdobje in omogoči polno uporabo vira iz 21. člena ZFO.

3. POVRAČILO DAVKOV ZA NEDELUJOČE GOSPODARŠKE SUBJEKTE **NADOMESTILO ZA UPORABO STAVBNEGA ZEMLJIŠČA**

V interventni zakon se vključi nov člen, ki glasi:

»Gospodarskim subjektom, ki imajo v času epidemije prepoved poslovanja, se iz državnega proračuna povrne sorazmerni del NUSZ. Gospodarske družbe so upravičene do povračila NUSZ iz državnega proračuna, ki je bil vplačan v občinski proračun in sicer v deležu, ki je sorazmeren številu dni z prepovedjo obratovanja glede na vse dni v letu.«

OBRAZLOŽITEV:

Skladno s stališči in obrazložitvami MOP imajo občine zelo omejene formalne možnosti ukrepanja na področju NUSZ v realnem času – torej v letu 2020. Da bi bil po celi državi enoten pristop, ki bi omogočil, da se ne destabilizirajo občinski prihodki predlagamo, da se v okviru drugega sklopa interventnih ukrepov nujno vključi tudi zgoraj navedeni ukrep.

Predlagani ukrepi so za občine izjemno pomembni, večina njih je bilo v zadnjih letih že večkrat v diskusiji vendar brez posluha in predvsem brez politične volje za odpravo nesmiselnih birokratskih blokad.

Predlagamo čimprejšnji sestanek z relevantnimi ministrstvi.

Ostanite zdravi.

Robert SMRDELJ
Predsednik Združenja občin Slovenije